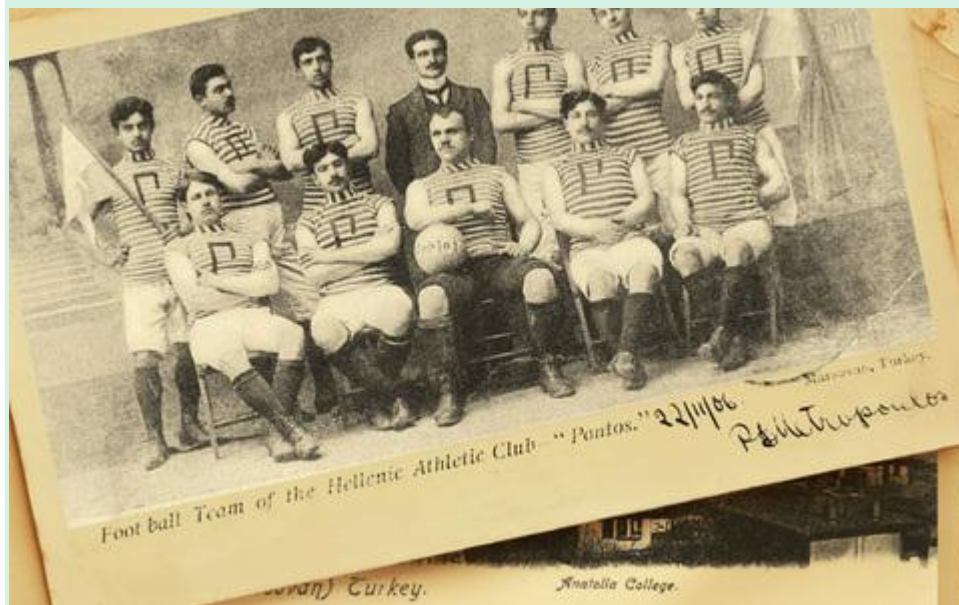

Η Ποδοσφαιρική ομάδα "Πόντος" και η Γενοκτονία

Οι Πόντιοι που μάτωσαν τη φανέλα του Ελληνισμού

Ο Μ. Παπαϊωάννου, ο Κ. Νεστορίδης, ο Αντ. Αντωνιάδης, ο Τ. Λουκανίδης, ο Π. Κελεσιδής, ο Αλ. Αλεξιάδης, ο Κ. Καραταΐδης, ο Λ. Κουιρουκίδης, ο Π. Κυπριανίδης μαζί με άλλους παλαιίμαχους του ελληνικού ποδοσφαίρου, από το παλιότερο και το πρόσφατο παρελθόν, κράτησαν στα χέρια τους ή φόρεσαν πριν από λίγες μέρες στο γήπεδο της Καλαμαριάς τις τιμημένες φανέλες ενός ιστορικού συλλόγου του Ποντιακού Ελληνισμού, του Ελληνικού Αθλητικού Συλλόγου Μερζιφούντας «Πόντος».

Η ποδοσφαιρική ομάδα του Πόντου το 1906.

Ήταν μια εκδήλωση με ιδιαίτερο συμβολισμό για να τιμηθεί η μνήμη της Γενοκτονίας των Ποντίων, στη διάρκεια της οποίας τα αστέρια της πρωταθλήτριας Ευρώπης του 2004 με επικεφαλής τον Θ. Ζαγοράκη έδωσαν φιλικό παιχνίδι με τη Μεικτή Ομάδα Ποντίων Επιλέκτων. Οι τελευταίοι αγωνίστηκαν φορώντας αντίγραφα των στολών των μαρτυρικών αθλητών του «Πόντου Μερζιφούντας», παράγοντες και αθλητές του οποίου συνελήφθησαν, καταδικάστηκαν σε θάνατο και κρεμάστηκαν το φθινόπωρο το 1921, έχοντας ως βασική κατηγορία -και- την εμφάνιση της ομάδας: άσπρες και μπλε οριζόντιες ρίγες στα χρώματα της ελληνικής σημαίας και το γράμμα «Π» στο στήθος...

Το κολέγιο που έγραψε Ιστορία

Το ελληνομερικάνικο κολέγιο «Ανατόλια» από το 1924 που λειτουργεί στη Θεσσαλονίκη, αποτελεί ένα σημαντικό εκπαιδευτικό ίδρυμα, από τις τάξεις του οποίου έχει αποφοιτήσει μέρος της ελίτ της πόλης. Πολλοί όμως ίσως δεν γνωρίζουν ότι το κολέγιο που ξεκίνησε να λειτουργεί από το 1886 στη Μερζιφούντα του Πόντου, συνδέθηκε με σημαντικές στιγμές της ιστορίας του Ποντιακού Ελληνισμού. Οι μαθητές του ήταν

κυρίως ελληνικής και αρμενικής καταγωγής, ενώ το διδακτικό προσωπικό απαρτιζόταν από Έλληνες, Αρμένιους και Αμερικανούς.

Κ. Νεστορίδης, Αντ. Αντωνιάδης, Μ. Παπαϊωάννου, Τ. Λουκανίδης, Π. Κελεσίδης κ.ά. κρατούν στα χέρια τους την τιμημένη φανέλα της ομάδας του Πόντου.

Το πρώτο πλήγμα ήρθε το 1914-1915 με τις τουρκικές σφαγές Αρμενίων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που ανήκαν στο προσωπικό του «Ανατόλια». Το κολέγιο έκλεισε τότε και τις εγκαταστάσεις του κατέλαβαν τουρκικά στρατεύματα. Οι πύλες του ξανάνοιξαν το 1919 και οι εγγεγραμμένοι μαθητές έναν χρόνο μετά έφταναν τους 218, ενώ ίσος αριθμός μαθητριών φοιτούσαν στο Παρθεναγωγείο του.

Ωστόσο, ήδη από το 1903, μαθητές και απόφοιτοι του Κολεγίου είχαν δημιουργήσει τον Ελληνικό Αθλητικό Σύλλογο Μερζιφούντας «Πόντος». Στη διοίκησή του συμμετείχαν τόσο οι μαθητές όσο και οι δάσκαλοι του «Ανατόλια» και η δραστηριότητά του αφορούσε τους τομείς του αθλητισμού, του πνεύματος και της τέχνης, ενώ το 1913, τα μέλη του ξεπερνούσαν τα 180. Ο σύλλογος διέθετε τρία τμήματα: το φιλολογικό, το οποίο οργάνωνε τακτικές συζητήσεις για ποικίλα θέματα και διαγωνισμούς, το αθλητικό, το οποίο διοργάνωνε αθλητικούς αγώνες, και το μουσικό, με διευθυντή επί σειρά ετών τον Ν.Σ. Σειρηνίδη, το οποίο από το 1913 είχε ορχήστρα εγχόρδων. Επίσης διοργάνωνε θεατρικές παραστάσεις, ενώ το 1910 ανέλαβε την έκδοση του περιοδικού «Πόντος - Μηνιαίον δημοσίευμα φιλολογικόν, επιστημονικόν και παιδαγωγικόν» και δημιούργησε εξαιρετική βιβλιοθήκη.

Μ. Καψής

«Ελπίζω η ενέργειά μας αυτή να φέρει αποτέλεσμα. Τα τραγικά εκείνα χρόνια χάθηκαν χιλιάδες Έλληνες. Πρέπει να αναγνωριστεί η τραγική εκείνη μέρα».

Δ. Παπαδόπουλος

«Δεν πρέπει να ξεχνούμε τι έγινε. Πρέπει και οι γείτονές μας να το παραδεχθούν και να αναγνωριστεί η γενοκτονία από όλες τις χώρες».

Θ. Ζαγοράκης

«Είναι τιμή μας που προσκληθήκαμε να συμμετάσχουμε σε ένα τέτοιο παιχνίδι. Όλοι οι Έλληνες αισθανόμαστε πολλά πράγματα για τη γενοκτονία των Ποντίων».

Ο Ελληνικός Αθλητικός Σύλλογος «Πόντος», όπως σημειώνει ο **Θεοφάνης Μαλκίδης**, κατέχει ιδιαίτερη θέση μεταξύ των ποντιακών συλλόγων εξαιτίας της ιδιαιτερότητας του χαρακτήρα του, αφού συγκροτήθηκε στο πλαίσιο ενός σχολείου και ταυτόχρονα εργάστηκε για το Ποντιακό ζήτημα, διακηρύσσοντας την ελληνική εθνική ταυτότητα των μελών του. Συμπυκνώνει τη νεότερη ιστορία των Ελλήνων του Πόντου, η οποία κατέληξε με ευθύνη των Νεότουρκων και των Κεμαλικών στη γενοκτονία.

Στις τελευταίες εκλογές που έγιναν στον σύλλογο τον Μάιο του 1920, στο αξίωμα προέδρου αναδείχθηκε ο καθηγητής Δ. Θεοχαρίδης, στη θέση του αντιπροέδρου ο Χαράλαμπος Ευσταθιάδης, γραμματέας ο Αναστάσιος Παυλίδης, ταμίας ο Συμεών Ανανιάδης, και υπεύθυνος για το αθλητικό τμήμα ο Γρηγόριος Τσακάλωφ. Σημαντικό μέλος και αθλητής του Συλλόγου ήταν ο Συμεών Ανανιάδης. Γεννήθηκε στη Σαμψούντα, εισήχθη στο «Ανατόλια» το 1919, και ήταν πολύ καλός αθλητής του στίβου. Όπως γράφει ο συμμαθητής και φίλος του **Ε. Κουζινός, του οποίου το βιβλίο "Εικοσιτρία χρόνια στη Μικρά Ασία" που αναφέρεται στην ομάδα "Πόντος" μετέφρασε ο Θεοφάνης Μαλκίδης,** το 1920 έβλεπε το μέλλον του ρόδινο: «Είχαμε επιβιώσει από σφαγές τα προηγούμενα τέσσερα χρόνια και είχε βάλει τρεις στόχους, να πιάσει ή να σπάσει το παγκόσμιο ρεκόρ στα 100 μέτρα, να φοιτήσει στην αμερικανική ιατρική σχολή

στη Βηρυτό και να συνεχίσει σπουδές στη Βιέννη και να παντρευτεί μία όμορφη συμπατριώτισσά του από την περιοχή του Αλαχάμ, η οποία φοιτούσε στο αμερικανικό Λύκειο».

Το περίφημο «Ανατόλια» συνδέθηκε με σημαντικές στιγμές της ιστορίας του Ποντιακού Ελληνισμού
Οκτώβριος 1921

Καταδικάστηκε σε θάνατο όλη η ποντιακή ηγεσία

Στις 12 Φεβρουαρίου 1921 οι Τούρκοι περικύκλωσαν το «Ανατόλια». Αρχικά έψαχναν για όπλα και εκρηκτικά και στη συνέχεια αφού δεν βρήκαν τίποτα κατευθύνθηκαν στο γραφείο του προέδρου του Κολεγίου Γ. Γουάιτ. Εκεί οι Τούρκοι είδαν δύο χάρτες που απεικόνιζαν την περιοχή του Πόντου, σύμφωνα με τους αρχαίους Έλληνες και τους Ρωμαίους. Η εύρεση των χαρτών οδήγησε τους Τούρκους να ζητήσουν να δουν τη βιβλιοθήκη του συλλόγου «Πόντος». Εκεί υπήρχαν εκατοντάδες βιβλία στην ελληνική και ειδικότερα στην αρχαιοελληνική γλώσσα, έργα κλασικών συγγραφέων τυπωμένα τα περισσότερα στην Αθήνα. Ανάμεσά τους βρήκαν και ένα σημειωματάριο με τις δραστηριότητες του Συλλόγου, το οποίο θεωρήθηκε «επαναστατικό». Ωστόσο, η φωτογραφία του ποδοσφαιρικού τμήματος του Συλλόγου ήταν εκείνη που ερέθισε ακόμη περισσότερο τους Τούρκους.

Ο αρχηγός της πρωταθλήτριας του Euro 2004 Θ. Ζαγοράκης, πριν από την έναρξη του φιλικού με τη Μεικτή Επιλέκτων Ποντίων.

Οι αθλητές της ποδοσφαιρικής ομάδας «Πόντος» είχαν άσπρες και μπλε οριζόντιες ρίγες και το γράμμα «Π» στο στήθος. Το βράδυ της ίδιας μέρας ο Συμεών Ανανιάδης, ο οποίος ήταν παρών κατά τη διάρκεια της εφόδου των Κεμαλικών στη βιβλιοθήκη του Συλλόγου, μίλησε με τον Κουζινό, λέγοντάς του πόσο δύσκολα είναι τα πράγματα. Όπως του είπε χαρακτηριστικά, «αυτό είναι το τέλος». Λίγο πριν από τις 12 το βράδυ τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου κατευθύνθηκαν στο γραφείο του προέδρου του Κολεγίου, όπου έγινε η σύλληψή τους από τους Τούρκους. Στη συνέχεια οδηγήθηκαν στην Αμάσεια όπου με ψευδείς κατηγορίες καταδικάστηκαν σε θάνατο και απαγχονίστηκαν οι καθηγητές του «Ανατόλια» Γ. Θεοχαρίδης, Χ. Γεωργίου και Α. Συμεών και οι μαθητές Αναστάσιος Παυλίδης και Συμεών Ανανιάδης.

Μετά την τυπική απολογία, οι τουρκικές Αρχές ανακοίνωναν στους προγραφέντες την απόφαση του «δικαστηρίου» που ήταν ο θάνατος δι' απαγχονισμού για να ακολουθήσει η εκτέλεση των μελών της ποντιακής ηγεσίας: πρόκριτοι, βουλευτές, δημοσιογράφοι, καθηγητές, δάσκαλοι, κληρικοί καθώς και καθηγητές και μαθητές του «Ανατόλια». Ο κατάλογος των καταδικασμένων σε θάνατο επιφανών Ποντίων που απαγχονίστηκαν την ίδια ημέρα και ώρα στον ίδιο χώρο, στην πλατεία της Αμάσειας είναι μεγάλος. Εκεί οδηγήθηκαν οι Έλληνες μάρτυρες, με επικεφαλής τον αρχιμανδρίτη Πλάτωνα Αϊβαζίδη.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΕΛΙΔΗΣ

Εφημερίδα Έθνος 19 Μαΐου 2013.